

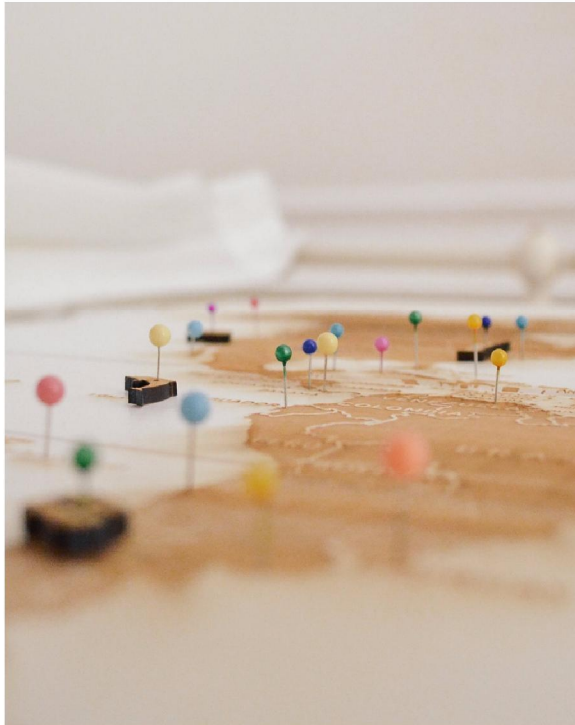
Lessons learned Covid-19

Met het oog op de volgende fase

Eerste stand van zaken

Afstemmingsoverleg

8 juli 2020

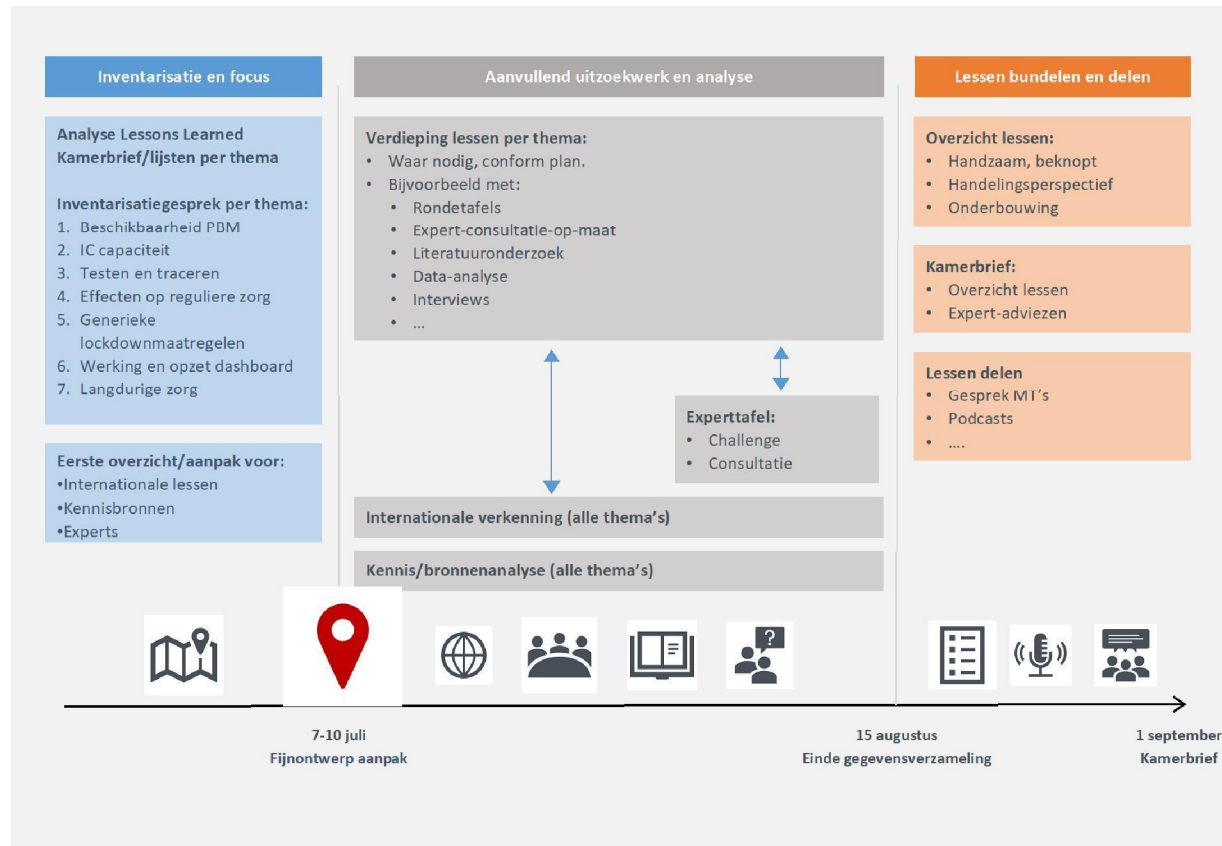
Waar staan we nu?

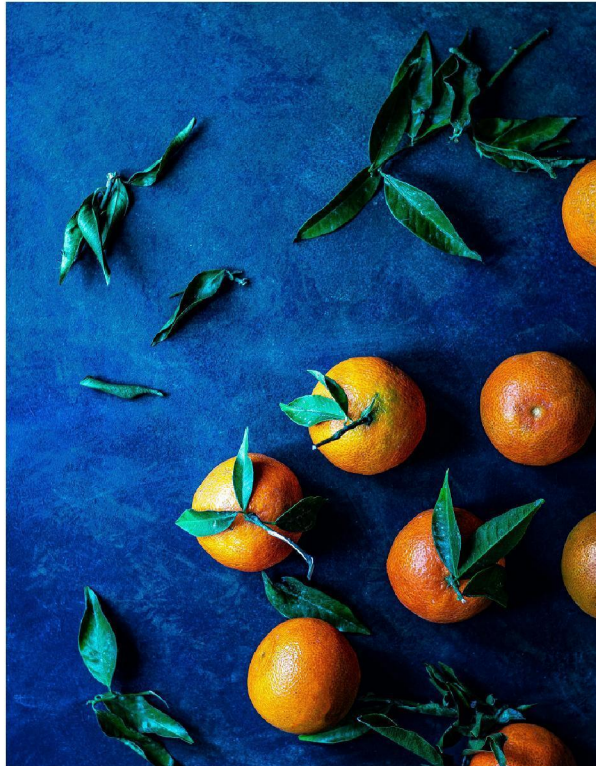
Gedaan:

- Kamerbrief geanalyseerd op geleerde lessen
- Inventarisatiegesprekken per thema:
  - Met de kennis van nu....: wat zou je het zelfde doen, wat anders?
  - Wat is belangrijk om nog uit te zoeken/challengen?
- Eerste beeld aanpak internationale vergelijking
- Eerste beeld aanpak onafhankelijke experts (wie/hoe)

Loopt:

- Ontwerp aanpak generieke lockdown met PSC-19
- Algemene gesprekken over thema's heen
- Eerste analyse van de thema's en ontwerp verdiepingsaanpak per thema (fijnontwerp) > per thema maatwerk nodig!

Eerste lessen, wat valt op?

Algemeen: proces

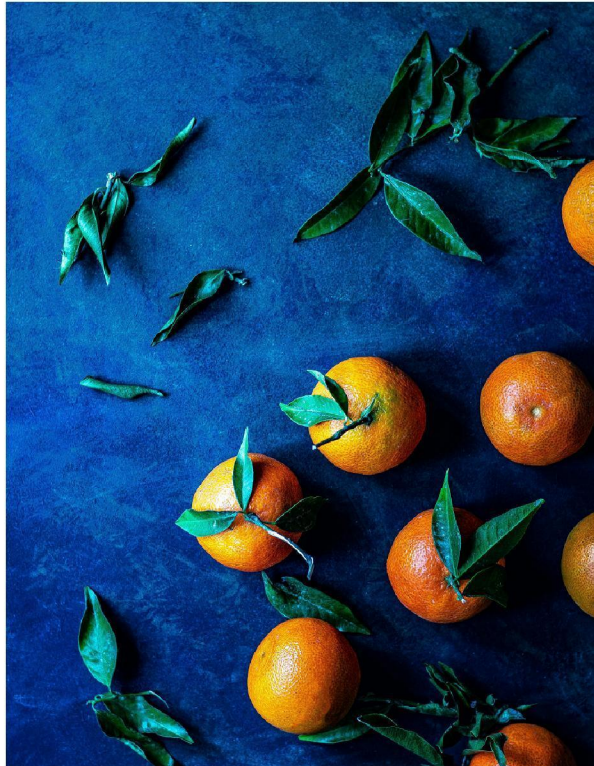
- Leeglopen gaat goed. Rijke, diverse opbrengst.
- Op het ene thema is de reflectie verder dan op het andere.
- Al tijdens de crisis een proces van 'doen, leren, bijstellen.'

Algemeen: inhoud

- Goede contacten met het veld cruciaal/ stem van de werkvloer cruciaal.
- Minder focus op IC-capaciteit
- Centraal versus decentraal/Landelijk versus regionaal
- Digitalisering kan veel oplossen
- Organisatie ROAZ
- Hoe kan de communicatie nog beter?

Lessen voor VWS intern wordt apart document

Projectteam gaat lessen ordenen en toetsen aan de hand van externe deskundigheid.

Eerste lessen per thema

PBM's

- Alleen ingrijpen als VWS indien het niet anders kan
- IJzeren voorraad aanleggen heeft financiële implicaties

IC-capaciteit

- Structureel meer IC-bedden en harmonica-model
- Integraal kijken naar hele keten

Effecten op de reguliere zorg

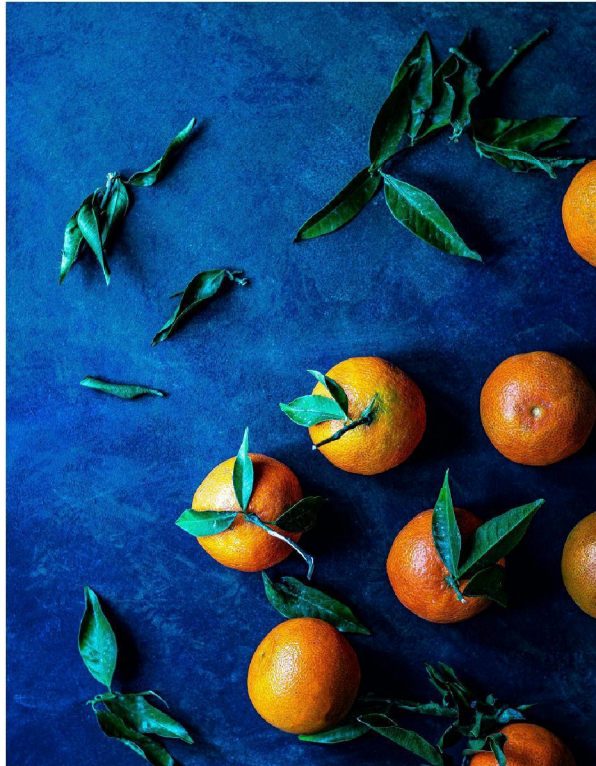
- Meer reguliere zorg door laten gaan
- Aandacht voor herstel van professionals voor 2^e golf

Opzet en werking van het dashboard

- Welke indicatoren moeten nog worden toegevoegd?
- Governance: wie besluit tot maatregelen als dashboard stijging laat zien?

Langdurige zorg

- Meer oog voor kwaliteit van leven in instellingen/thuis
- Langdurige zorg toevoegen aan ROAZ

Verdiepende vragen

Technische randvoorwaarden

- Hoe behouden we de goede lessen en maken we daar sluitende afspraken over?
- Voorbeeld: opschalingsplan IC, advies RZ NZAS
- Samenwerking, ijzere voorraad, centraal/decentraal,

Communicatie

- Hoe zorgen we ervoor dat we het integrale systeem van informatievoorziening in stand houden en verbeteren?
- **Voegen we communicatie toe als thema Lessons Learned?**

Werkwijze

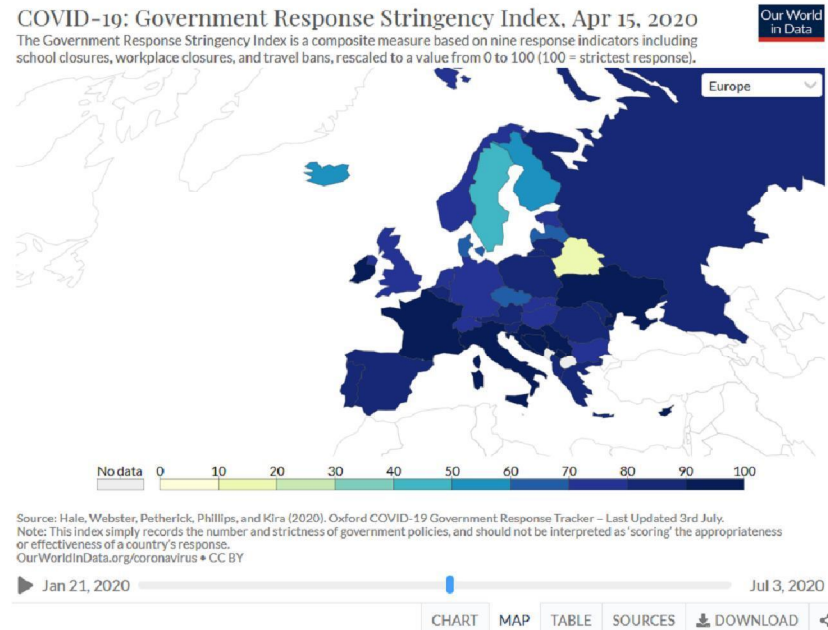
- Hoe borgen we ook volgende keer ons eigen leren en reflecteren, en vinden we balans tussen de crisis aanpakken en verantwoording afleggen?
- Wie pakt welke rol, welke rol pakt VWS?

Lockdown internationaal vergeleken

- 'Stringency index' van Oxford University
- Compliance niet goed internationaal te vergelijken
- Hoe ver je kunt gaan is cultureel begrensd

Aanpak:

1. Appreciatie Stringency index
2. Vergelijking met ordening 'loose/tight cultures'
3. Uitkomst hoe streng we 'feitelijk' waren laten challengen door gedragsunit, experts in internationale/culturele vergelijking
4. Lessen over opschaling/afschaling lockdown met vergelijkbare landen
5. (voorlopige les: vergelijkbare landen doen het vergelijkbaar, behalve Zweden)

Internationaal lessen trekken per thema

- Voor alle thema's internationaal vergelijken, om de toepasbaarheid van buitenlandse goede praktijken in Nederland te bestuderen
  - Input/kennisvragen van collega's in brandpunt van een thema als startpunt
  - Monitors van o.a. WHO, OECD worden gebruikt, en uitvraag bij goede praktijken via de posten
  - Internationale experts van o.a. WHO, OECD en andere tegendenkers vragen om schriftelijk (max 2 pagina's) te reageren op een rapportage met onze lessons learned
- Vraag: met welke landen wilt u graag vergelijken? (EU of ook Korea etc)

Voorbeelden van richting per thema

Testen en traceren: Duitsland vanaf begin grotere capaciteit, in Denemarken is deze snel uitgebreid.

- *Hoe deden de Denen en Duitsers dit?*

Dashboard:

- Welke indicatoren gebruiken andere landen?
- Stappen richting Europese harmonisatie van signaalwaarden.

Langdurige zorg:

- Vilans trekt al internationale vergelijkingen op o.a. bezoekersregeling, testbeleid, PBM, monitoring.

Communicatie:

- Verschillen/overeenkomsten met Nederlandse communicatie?

Betrekken deskundigen: eerste uitwerking in twee delen

Algemeen op internationale vergelijking en generieke lockdownmaatregelen

- Uitnodigen o.b.v. eigen netwerk en overzichtslijst media-analyse
- Challenge rapport internationale vergelijking via ingezonden reacties (vorige sheets)
- Voor generieke lockdownmaatregelen stelt PSC-19 naast deskstudie over eerdere adviezen verschillende tafels voor:
  - Expert-tafel over dilemma's vanuit verschillende perspectieven (uit decentrale overheden, veiligheidsregio's, planbureaus, huisartsen, KvK, sect. Koepels, juridisch, etc.)
  - Ervaringsdeskundigen (burgers, ondernemers, unusual suspects)
  - 'dwarsdenkers' (opiniemakers)
- Gesprekken richten zich op geleerde lessen uitvoerbaarheid en impact van een maatregel. Niet op inhoudelijk OMT advies.
- Overweging om deelnemers experttafel vooraf te vragen op gerichte vragen schriftelijk hun lessen in te sturen.

Specifiek per inhoudelijk thema's:

- Veel experts zijn al direct betrokken (actieleren in puurste vorm)
- Per thema check op voldoende brede betrokkenheid/ missen van afwijkende opvattingen en waar nodig een aanvullende actie.

Alle ontvangen adviezen stellen we beschikbaar aan de Tweede Kamer. In elke uitnodiging vragen we gericht naar lessen voor tweede golf.

Bijlagen

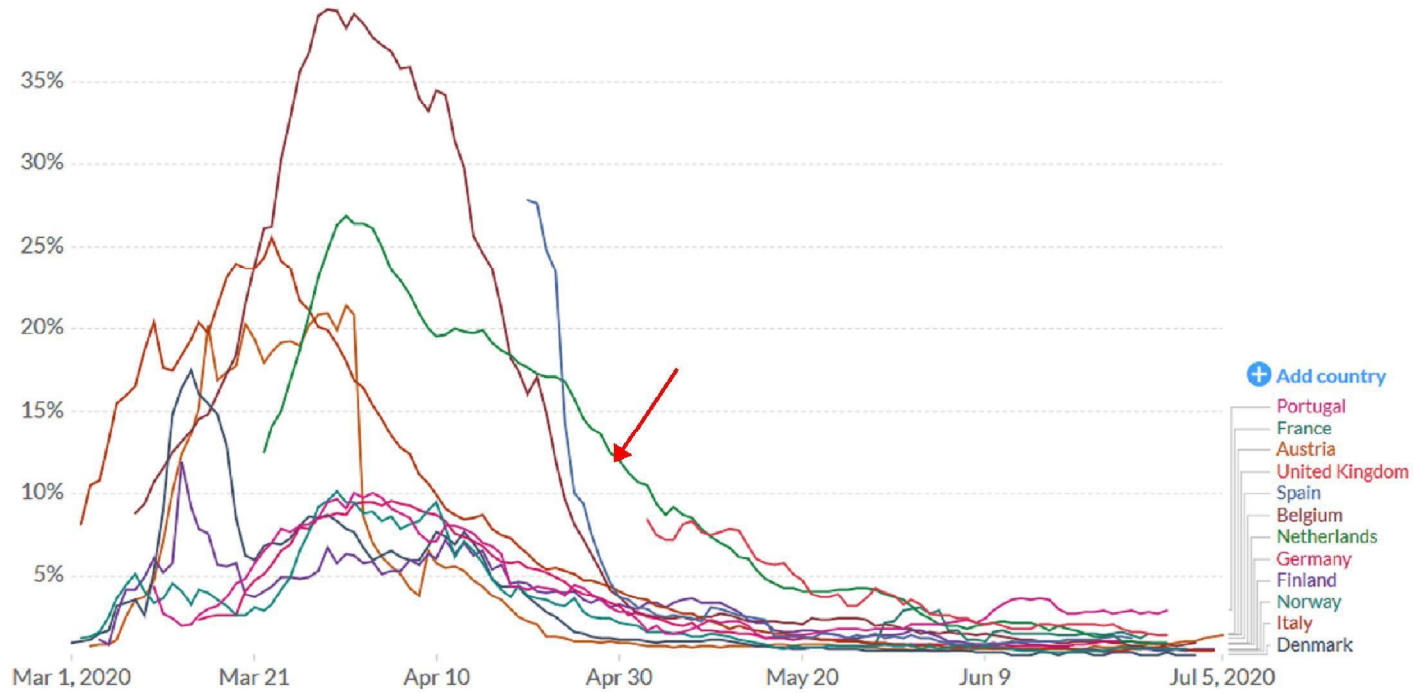
- Ter info enkele voorbeelden internationale vergelijking

The share of daily COVID-19 tests that are positive

The daily positive rate, given as a rolling 7-day average.

LINEAR LOG

Source: Official data collated by Our World in Data

Note: Comparisons of testing data across countries are affected by differences in the way the data are reported. Daily data is interpolated for countries not reporting testing data on a daily basis. Details can be found at our Testing Dataset page

OurWorldInData.org/coronavirus • CC BY

Figure 9.6. Hospital beds, 2000 and 2017 (or nearest year)

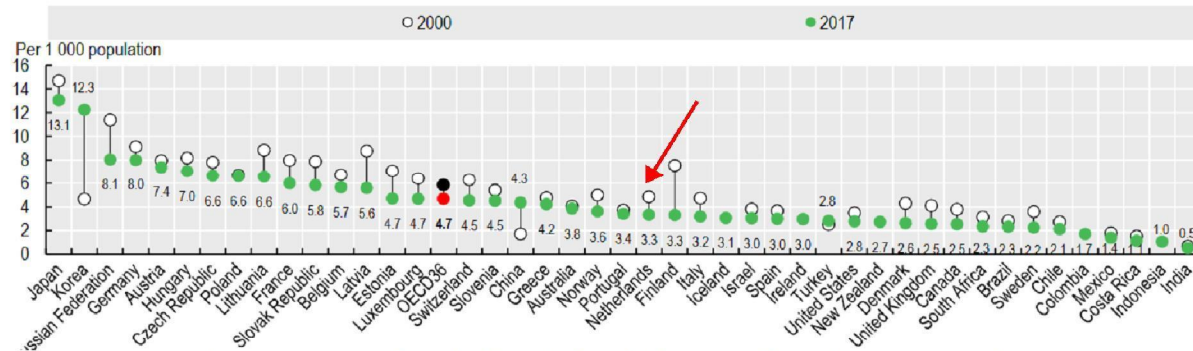
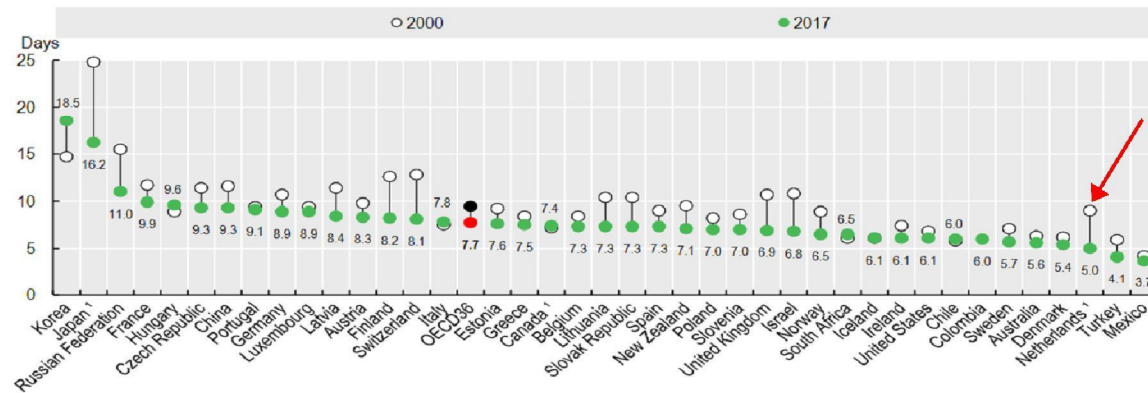

Figure 9.9. Average length of stay in hospital, 2000 and 2017 (or nearest year)

1. Data refer to average length of stay for curative (acute) care (resulting in an under-estimation). In Japan, the average length of stay for all inpatient care was 29 days in 2017 (down from 29 days in 2000).

Uitgaven aan cure (links) en care (rechts), als

